

Këyítfii Pool deb kibín Tímotéeda Wo'eencii lëgís Këyítfiida

Këyítfii fii fërí Pool deb kibín Tímotée. Tímotée, eeci enee yaawúu' aassa ga ngëm kerceen ee paamci enee Gerek. Pool, ga kotaa kukanakkaa ya ßaaf kiyéegalohnee Hewhewii winéwí'wiida, hídooha nari ga Lístá' (Tumeen 16: 1-3). Aboh daama ya bokka ga ßuwaa wëñ kideey Pool taabi naríða. Ya taabin na Pool kibaaf waas ciyewin ee ya bokin nari kilëgëy iñaa yewin ßan. Saycaa Pool keloh an laakin ßikerceen, ga teeru wíinoo, ßaa waa' kifoñ ngëmaagaba wala an coow laakin daama tooh, Tímotée yërí ya wosee kidaasba. Këri tah, yewinin iñaa teekci wo'si ga këyítcii bídu fodii: Tumeen 17: 14-15; 18: 5; 19-22; wala ga këyítcaa Pool bín fodii: 1 Korénti 4: 17; 16: 10-16; Filiip 2: 19-24; 1 Tesaloník 3: 2-6, na ciliis. Këyítcii kanakcii cii bídu Tímotée na fii bídu Títða, ca enin këyítcaa wosohu ßuwaa kuliyuk kerceencaada ndaga ca jëgíroh ga loo daa ßo' jom kitidi' jaanguða.

Wii Pool bín këyítfii fiida, lak ya wosinndi teeraa Efees kidaas kerceencaa kuliyuk ga jaangaada: ßa wëñ kiguu'guuluk ga ngëmaa. Fa laak Tímotée daama. Pool bínndari ya wo' kerceencaa ßa watuk ßuwaa en na kijëgíroh iñaa taabohhii na Hewhewii winéwí'wiida. Ya wo''ari ßan daa kerceen jom kiman ga duuy

jaangu, na ban daa ba jom kitum ba yah kitan baa kuliyukan gabadanaa.

Këyítfi Pool bín Tímotéda tíidoh anee:

- 1 - Këñdoh (1: 1-2)
- 2 - Kipes kerceen daa ka jom kimanda (1: 3-3: 13)
- 3 - Inii yiyaakyii ñaakukee ee Kooh teewohinndida (3: 14-4: 5)
- 4 - Pool dígalla Tímotée (4: 6-6: 20)

Këñdoh

¹ Mi Pool, mi apotaa' Yéesu Kiristaa. Kooh yii músalluuda, ya na Yéesu Kiristaa yii ñu yaakaa' garida, bëri nakkoo ki'en apotaa'.

² Mi yëri bínndaa këyítfi fi, fu Tímotée, fu yii mi aboh fodii kowuroo kayoh-kayoh ga ngëmiida. Mi yii këñ'taa ga ee Kooh, Paamudii, ya na Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu, barkeelat-
taa, ba laak yërmaandi garaa, ba onndaa jam.

Kiwatuk buwaa jëgírohi sabohda

³ Fodaa mi nakeeraaka ga wii mi en na kiyah gohaa Maseduwaanda, tesaa duma ga teerii Efees, doonaa buwum en na kijëgírohu saboh dumada, fu ebilba ki'is iñaama.

⁴ Wo'aaba ban ba iis kitaabuk wo'een ëdít na kikin-caasamunkaa inohoo kileeh, ee iñaama haydohi nookoh don. Ca amdhoo ken ga kituuki' inii Kooh nat kitum ee kigëm Kooh onohiwa ki'inohda.

⁵ Inaa límukan ga inii nakohu yiida, yëri en an ba mín kiwaaroh ga díkaantiba, kiwaarohkaa meyoh ga keñ wimóri', kilaak hel widéli', na kigëm ga Kooh kayoh-kayohda.

⁶ Laakin buwaa dfeen iñcuma, ba múuyin, ba abin ga iñcaa laakoo haf.

⁷ Ba tíkin hafba jégíroh biyaak ga iñaa aaw ga loo Waasii Móyíis wayee ba ínohoo tús, enndii iñcii ba wo'ida, enndii cii ba sú'oh ga an cèrí en kayohda.

⁸ En loo Waasii Móyíisaa, du ínohin an wa jofin, en lak du jeriñukohwa ga iñaa koo' waasaa.

⁹ Ee, du ínohat dijófi' an enndii buwii bijúwí' bii tah Waasii Móyíis kituukiru, wayee wa tuuki'du buwii tookussiiwa ee ba heñohiwada, buwii sañ kigëmda, na buwii dëk ga kitum baakaa'da. Wa tuuki'du buwii faali'ussi iñaa sela'in ee tíkussii Kooh darada, buwii api paamba wala eewbada, buwii lañsi kumuun bo'da.

¹⁰ Wa tuuki'du ban buwii faanuki na baa en béebda, yaal-beticii na buwii tooni bíbo' kitum ñaamda, kaakoh-sabohcii, buwii cojuki ègí'da, na béeb iñaa taambii na jégírohi wíwóorí'wii,

¹¹ wii Hewhewii winéwí'wii haydohda. Jégírohiima taaboh na Hewhewii winéwí'wii Kooh díñkaanndoo kiyéegalohda, wii teewoh ndamii Kooh, yii yewinin múu'da.

Pool gërëmmba Kooh ga yërmaandaa yaama laak garída

¹² Mi yii gërëm Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu, yii onndoo dooli ga lëgëyiigari mi enukohda. Mi yii gërëmmi ga dii ya malakinndoo bi ya óolukkaroo ga lëgëyiigari ya nakkoo kitumda.

¹³ Mi, kudewaa, mi enee baa baseeri, hatalee ga kipes buwii en buucida, na baa sooteera

bi hëpin, wayee nak ya laakka yërmaandi garoo. En ki'ena, mi gëméeríi gari, kërí tah mi ínohéeríi íña mi enukoheeda.

¹⁴ Ha'mudiigaruu yóoskírín garoo yërmaandi wiyaak, ya oninndoo kigëm gari na kiwaa' buwii. Ee kiwaarohkaama kërí paali ga keeñ baa taam na Yéesu Kiristaa.

¹⁵ Wo'eenii mi yah kiwo' wii wóorin ee béeb jominwa ki'am dijófi': Yéesu Kiristaa hay èldúna kimúsál buwii tumi baakaa'da, ee mi Pool, mi yërí kuliyuk gaba.

¹⁶ Wayee nak Kooh laakka yërmaandi garoo: Yéesu koorohha garoo, mi, tumoh-baakaarii wëñ kiyiisda, kiteeb buwii dii ya hín kimín kimúuñda. Ya tum garoo íñaama kiteeb béeb buwaa gëman gari ee ba joman kilaas ga kipeskaa leehoo taa'da.

¹⁷ Ya buurii yah kinguuruk bi taa'da,

Kooh yii kaananndii bi taa'da,

yii has mínoori kihotda,

yii en Kooh ya hañci donda,

cée' na ndam aawat gari bi taa'. Aameen.

¹⁸ Kon nak Tímotée, kowuroo, íñuma yëri mi ebillaa kitum ee taaboh na wo'een seldíiga-Koohcaa wo'see garaa kudewaada. Ayukaa ga íñcuma doonaa ca onndaa dooli kilebiroh bi jof ga lëgëyumgaraa.

¹⁹ Taabaa ga na kigëm, na hel widëlí'. Laakin buwaa sañ kitaabuk íñuma, kërí tah ngëmaa ba laakeeda yímin.

²⁰ Buwaama, Ímenee na Ëlíksaan boku ga. Mi íisohinba na Seytaani* doonaa ba koruk ee ba wo'sisoo yibóní' ga Kooh.

2

Iñcii Pool nakoh ga loo kíkím Koohda

¹ Mi dewohan ga ññii yii paay: mi nakoh kon kíkíimi' buwii béebba Kooh, kíimat Kooh, dú dímalukiri, dú gërëmiri gaba.

² Dú kíimdi buu'cii na buwii kuliyuk ga fikíirúuda doonaa coow laakoo ga kipessuu, ee du en ga jam, du júb ga fíkíi Kooh ga ñña en tóoh ee du mat ga fíkíi buwii.

³ Iñaama yëri jof ee yëri Kooh yii músalluuda waa'.

⁴ Ya waa' buwii béebba muc ee ba ínoh kayohfii.

⁵ En ki'ënaa, Kooh ya yíinoo don ee bo' yíinoo don yëri en baa tuukuk díkaanti Kooh na buwii. Baama, Yéesu Kiristaa yëri.

⁶ Yëri eroh na kihafci kumuunkaagari, ya kaannda kilaas buwii béebba. Ya teewohha fodaama ga wahtaa Kooh amda an Kooh waarin buwii béebba muc.

⁷ Iñaama tah Kooh tumbaroo jëgíroh na apotaa'. Ya wossaroo kijëgí'nee buwii enussii yaawúu'da ñña jom kigëmu ee yëri en kayohfiida. Ññii mi wo'da kayoh, enndii saboh.

---

* **1:20** 1: 20 Kí'íisoh bo' na Seytaani wo'seeda waama ga buwaa meydohu ga jaangucaada. Malkat ban ga 1Korenti 5: 5

⁸ Iñii mi waa'da yëri en an: daa mín ki'en tóoh, yaalcaa kíimat Kooh, ba bëwíri gari yahcaa setin ga tóoh, ee ba hanat ki'aylukoh wala kiñaroh.

⁹ Mi waarin ban beticum, ba ekuk ekukaa koorin waas, waa hídin ee hanat kihëp. Ba hanat kihëwíruk bi ba', ennda ga dúŋ, wúrúus, siimii wala kúltícaa seerin,

¹⁰ wayee ba hëwíruk bi mo' ga tumeen cijófi', ndaga betifaa wo' an erin Kooh cée' tumi fo-daama.

¹¹ Beticii, ba en na kijëgírunaa, ba yeewukat, ba korukat ga fikíi baa jëgí'baɗa.

¹² Mi onndii beticum kijëgíroh wala kikuliyuk yaal ga jaangu. Ba laak kidëkoh.

¹³ En ki'ena, Kooh ðeɓ kisak Aadama, tíkka Aawa ga.

¹⁴ Ee ban enndii Aadama yëri Seytaani dúkee, wayee betifaa fëri, ee fa fëri ðeen iña Kooh nakohɗa.

¹⁵ Wayee kilaak-kowukaa tikukkida hayfa kimúsal binaa fa ðëk ga kigëm Kooh, taam na kiwaa' buwii, kijúb ga fikíi Kooh, na ki'eref.

3

Baa kuliyuk ga jaangu daa ya jom kimand'a

¹ Wo'eenii mi yah kiwo' wii wóorin: Binaa bo' helci ëewdohhi ga ki'en baa kuliyuk ga jaangunaa, lëgëyaama ya waa' kitumɗa jofin.

² Wayee nak, ya jom ki'en baa laakoo iña bo' wo'an gari yibóní'. Ya jom ki'eem ga betici ðon, ya en baa wíisohin, baa mínin hafci ki'am ee onuunun cée'. Ya en baa waarin sagac ga kaanci, baa mínin kijëgíroh Waasii.

³ Ya jomoo ki'en baa waarin ki'an, wala baa gaawin kiheñoh, wayee ya jom ki'en baa soosin keeñ ee yewinin jam. Ya jomoo ki'en baa gëmin kopa'.

⁴ Ya jomin kimín kibay bu-kaanci bay wijófi' ee ya ko' towutaagari bi jof ta kelohi'ti ee ta e'ti cée' wimëti'.

⁵ En ki'ena, baa mínoo kibay bu-kaanci bi jof ya mínan na kibay jaangii Kooh?

⁶ Baama ban jomoo ki'en baa han ki'aas ga ngëmii. Enndiikanaa, mínin ki'en ya bëwí' hafci bi hëp ee baanaa Kooh hayyi ki'atti' foda ya atti'ee Seytaani ga waa ya bëwí' hafcida.

⁷ Ee ban, buwum enussii kerceenda, ba jom gari kiseedi' yijófi', en danaa ba tíkoori baa laakoo haf ee ya keenoo ga fíraa Seytaani.

Buwaa amdohi ga jaangaa daa ba jom ki-manda

⁸ Buwum amdohi ga jaangaada ban, ba jom ki'en bibo' biwóori' baa wo'oo wo'een kanak. Ba jomoo ki'an anaa hëpin ee ba jomoo kiheel kilaak hëelís ga iñaa enndii waas.

⁹ Ba jom kidëk ki'am ga kayohfii yéegalohu ga ngëmiida ee ba taam ga na hel widëli'.

¹⁰ Buwaama ban, ba jom kimalaksukohu hen paay. Lëehíraa, laakkii dara yibóní' yaa bo' wo'an gašanaa, ba han kitum lëgëyaama.

¹¹ Fodaama ban, beticaa amdohi ga jaangaada, ba jom ki'en bibo' biwóori', ba jomoo kidooob bo', ba jomin kiwiisoh, ba wóo' ga iñaa en tóoh.

¹² Buwaama amdohi ga jaangaada, yaa en béeb jom ki'eem ga beti don, ba bay towu-taagaba na bu-kaanba bay wijófi'.

¹³ En ki'ena, buwaama tumsi bi jof lëgëy ki'amdoh ga jaangaada, ba hay ki'onu cée' wiyaak ee ba hay kikaan kituuk ba jangat ga loo ngëmii du laak ga Yéesu Kiristaada.

Iñii yiyaakyii ðaakukee ee Kooh teewohinndida.

¹⁴ Mi waarinndaa kihay kiwaak ga iña maañandii, wayee këyítfi fii mi bínndaafa,

¹⁵ doonaa mi yéeh kihayaa, fu ínoh daa buwii en buu Kooh jom kimanda, bii en jaangii Kooh, yii laak kipesda. Buwiima bëri en jípii, dii kayohfii yípukohda.

¹⁶ Iñii ðaakukee ga waasiigaru ee diima Kooh teewohinndida yakin ee ken mínooka kisan. Iñaama yëri en:

Ya hayin, ya mannda fodii bo'-súusúus,

Helii yisela'íyii teewohha an ya júwin,

malaakacaa hotuununndi,

ee ya jangatuunun ga ðuuy buwii enndii yaawúu'da.

Bu-ëldúna gëmussa gari,

Kooh ekkari ga ndamaagari ga asamaanda.

4

Buwaa jëgírohi sabohda

¹ Helii Kooh wo'inika bi leerin an: ga jamaanucaa méeñjohanda, hay kilaak bibo' baa foñan ngëmii, ba taabuk halaatcaa ëewdohi bo' ga

kimúuy na enaamacaa jégírohu ee meyoh ga hel cibóní'.

² Ba hay ki'íis hafba ga yah buwii jófjófduki ee wo'soo kayohda, dúkba. Buwiima jófjófdukida nak, helcaagaba kéenírín bi man na odaa ñaasu na pewiñpaa útu ga kiwii bi yo'ohin cor.

³ Ba hoonohi buwii kipajoh, ba gítínohi an buwii abukat ga kiñam ñamahcii cínoo. Ee ñamahcaama, Kooh yèrí sakca. Kon buwii gëm ga Yéesu ee ínohuunun kayohfiida, mínuununca kiñam, ba gërëmbi gaca.

⁴ Béeb iñaa Kooh sakin jofin. Laakoo dara iñaa jom ga kisagu. Ñamat hen rek dú taam ga na kigërëm Kooh.

⁵ En ki'ena, wo'eenaa Kooh, wa na kíimaa d'u kíimirida onin iñaa en tooh kisela'.

Súrga Yéesu Kiristaa yijófi'

⁶ Binaa fu jëgí' kerceencum iñcaama toohcanaa, fu hay ki'en súrga Yéesu Kiristaa yijófi', súrgaa líif na wo'eencii jégírohu ga ngëmiida na jégírohii wukayohwii fu taabukda.

⁷ Abukaa ga wo'een ëdítcum laakoo haf ee taambii na kigëm Koohda. Namaa haffu kiméerí' ga kitum iñaa neɓ Kooh.

⁸ Jeriñaa ga kiméerí' haffu ga kiheel dooli faanda laakin daa wa eem, wayee jeriñaa ga kiméerí' haffu ga iñaa neɓ Kooh onohin iñaa en tooh. Ka dígohin kipeskii diima na kipeskaa hayanda.

⁹ Wo'eenii mi wo' wii wóorin ee béeb jominwa ki'am dijófi'.

¹⁰ Kéri tah, dŭ apuki, dŭ lebirohi ndaga dŭ lík yaakaa'tuu ga Kooh yii laak kipesda, yii músal béeb buwiida, wěña ga buwii gëmindá.

¹¹ Iñuma yëri fu jom ki'ebiloh kitum ee yëri fu jom kijëgíroh.

¹² Kaa took ki'eewu ndaga dum fu en oomaada, wayee guu'guulukaa ga ki'en baa kerceencum mínan gari kimalak: ennda ga wo'eencum fu wo'ida, ga badukeenumgaraa, ga kiwaa'kum fu waa'badá, ga ngëmum fu laakda, na ga kiset ga fíkí Kooh.

¹³ Dëkaa ga kijaŋ Wo'eenii Kooh ga fíkí béeb, fu jangatíba, fu jëgíríba bi ga daa mi hayan.

¹⁴ Kaa caahadoh doolum Helii yisela'í'yii onndaada, wii koorohee ga wo'een sëlđiiga-Kooh ee yaakcaa tíkkaraa yah ga hafda.

¹⁵ Iñuma tumaari ga helpu, fu ek keeñfu ga tóoh, doonaa béeb hot ga dii ngëmiigaraa baatukda.

¹⁶ Malaksukohaa daa fu jom kiman ga kipesfu, fu ínoh iñcaa fu jëgírohida, ee fu dëk ga iñaama rek. En ki'ena, fu tumkanaa, fu hay kimúc, fu na buwaa súkúrukanndaada.

5

Kidaas kerceenaa en tóoh

¹ Fu wo' na gu'ginaa, kaa gëtti, wayee saawalaa nari fodii baa wo' na paamci. Oomaa-yaalcum, abaaba fodii bikëmëenjkífu.

² Beticum enuunun yaakda, abohaaba fodii bi'eefu. Oomaa-beticum, fu abohaaba fodii bikëmëenjkífu, ee fu taam ga na keeñ wisetí'.

Beticaa yaalba kaaninda

³ Beticaa biyaalba kaanin ee ba tes ba hanɓada kayoh-kayohɗa, toputu'aaba, fu onba cée'.

⁴ Betifaa yaalci kaanin ee fa laakin towu wala tucaasamun, oomaacaama, ba dewat paay kiyoon kiteewoh ngëmaagaba ga bu-kaanba, ba ik buwaa limɓada na bicaasamba iña baama tumdeebada. En ki'ena, iñaama yëri Kooh waa'.

⁵ Betifaa yaalci kaanin ee fa tes hanɗi, laakoo baa toputu'anndi, fa likat yaakaaraagari ga Kooh, fa dëk ga kikiim Kooh wekoo nohoo, na kikiimmbi dimal.

⁶ Wayee betifaa yaalci kaanin ee fa taabuk iña nebfa rek, faama beti kaanin hidaa ga daa fa en na kipesɗa tooh.

⁷ Yéegalaaba iñuma doonaa ken laakoo iña ya wo'an gaba yibóni'.

⁸ Binaa bo' toputu''ii mbokcaagari wëña ga bu-kaancinaa, ya taasukin ngëmaagari ee yëri wëñ kiyiis baa gëmbii ga Yéesu.

⁹ Betifaa yaalci kaanin, fa waa' kibok ga beticaa bídu, jaangaa jomba kidímalɗanaa, fa jomin kilaak tikiis tidaaŋkaah-yitniinoo, ee fa en betifaa mos kilaak yaal yiinoo.

¹⁰ Fa jom ki'inohu ga kitum yijófi': ennda kiko' towutaagari dijófi', kiwaa' sagac ga kaanci, kitisi' sagaccaagari en buu Koohɗa kotcaagaba*,

---

* **5:10** 5: 10 Kitisi' sagaccaagari en buu Koohɗa kotcaagaba Malkat Lúkaa 7: 44. Ga baahaa yaawúu'caa, bo' laak sagacaa, tisi'ti kotcaagari kile'dohhi na jam ga kaanfaa.

kidímal buwaa en ga coonuda na kitook kison ga béeb iñaa jofin.

¹¹ Beticum yaalba kaanin ee ba lís oomaada nak, kaa bínba, ndaga binaa helba ka' ga kilaakis yaalaa, ba dal ki'íis Kiristaanii.

¹² Fodaama, Kooh hayba ki'atti ndaga daa ba foñin iñaa ba dígeerida.

¹³ Ee sah eemandii rek ga iñaama. Ba yah kiméeñjoh ki'en bisagoh-coonu, ba aasi ga kaan na kaan, taam na kúuw kihëpí' na kiwaa' ki'ínoh iñaa en tooh na kiwo' iñaa enndii waasba.

¹⁴ Këri tah iñaa gënelloo gabada wëri en an ba pajukis, ba laak towu, ba toputu' kaancaagaba bi buwaa sagoh nabada laaksisoo iñaa ba síkohanba.

¹⁵ En ki'ena, laakin gaba baa múuyin haat, ba baa taabuk Seytaani.

¹⁶ Béeb betifaa gëmin ee fa laakin ga mbokaagari beticaa biyaalba kaanin, fa amdohatba, fa hanat jaangaa kikoo' beticaama. En d'anaa, jaangaa hay kimín ëewruk ga beticaa yaalba kaanin ee ba tes ba hanbada.

Buwaa kuliyuk ga jaangaada

¹⁷ Buwaa kuliyuk ga jaangaa ee tumuunun lëgëyaagaba bi jofda, ba calin ki'e' cée' waas kanak, wëñaa ga baa enukoh ga kijangat na kijëgíroh rekda.

¹⁸ En ki'ena, wo'uunun ga Këyítfaa an: «Kaa súum kúuwkaa enohfaa en na kiyon belaada.» Wo'sussa ban an: «Lëgëyohaa en béeb jomin ki'eru fayaagari.»

19 Ga buwaa kuliyyuk ga jaangaada, laak yaa yabu yena, enndii an bo' banak wala baahay bëri seedi' an iñaama kayohaa, kaa gëm!

20 Baa kuliyyuk ga jaangu, enukoh ga kitum iña joffinaa, ñaraari ga fíkii béeb, doonaa buwaa tesda niik kitum fodaagari.

21 Mi yii dimalukkaa ga fíkii Kooh, ga fíkii Yéesu Kiristaa na ga fíkii malaakacaa bisela'í'baa an: guu'guulukaa ga iñcuma. Kaa fa'doh ken ee kaa gënantiloh.

22 Kaa gaawtuk bi fu tík bo' yah ga haf†, ee kaa bokidoh haffu ga yibóni'yaa bo' tum. Fu ga kihaffu nak, dëkaa kiset ga iña en tooh.

23 Kaa eem ga ki'ani músú don, leenaa anaa biiñ jutuut ndaga look-mesikum búukiraada na dum fu wakooda.

24 Laakin buwaa, baakaa'caa ba tumida hotuki hen fañ bi ba laas ki'atti'u sahaa. Biinoo nak baakaa'caagaba hotuki lak karin bi maañin.

25 Fodaama, tumeen cijófi' hotuki hen fañ. Ee luu enee an ca hotukkii fañ, ca mínoo kidëk kidaakuk.

6

Buwaa abu ñaamda na ha'muncaagabada

1 Béeb buwaa abu ñaam ee gëmuunun ga Yéesuda, jom ki'aboh ha'muncaagaba fodii buwaa jom ki'eru cé' wimëti', en danaa teekii Kooh na iñcii dū jëgírohda, ken laakoo iña ya wo'an ga yibóni'.

---

† 5:22 5: 22 Iñaama enee kisassi lëgëy ga jaangii

² Ee ñaam buwaa abu ñaam ee ha'muncaagaba gëmuunun ga Yéesuda, ña hanaat ki'am an ñeri bok ngem bi tah ña faali'ooba. Wayee ña namatba kilégëyi' ga daa wëñ kigën, ndaga buwaama jeriñuk ga anagaagabada, ña gëmin ee Kooh waarinba.

Sabohcii jëgírohsida na alalii wukayohwii

Iñcuma cëri fu jom buwum kijëgi' ee fu daasiba ga.

³ Laakin buwaa jëgíroh yen yiliis, ña sagin kitaam ga wo'eencii ciwóori'cii Yéesu KiristaaHa'mudiigaruu jëgírohda. Ba tookkii iñii ñu jëgírohi taaboh na ngëmii ñu laak ga Yéesuda.

⁴ Buwaama ñewirin hafba bi hëpin, ee ña ínohoo dara. Ba ñay ñuukool kinookoh, ee ga kuwo'een jínnoo ñon ña ñarohi ga kiñaroh bi. Iñcaama, ca lími ki'íñaan, kiñaroh, ki-caakooroh, kifoogi' ño' yibóni',

⁵ kinookohkaa leehoo múk ga díkaanti buwii ñay ñof-morooda. Ba ínohissii kayoh ee ña am ga helba an kigëm Kooh këri onohi kilaak alal.

⁶ Moona déy kigëm iñaa alal wiyaak ga ño' en lak ñaama dooylukohin iñaa ya laakdanaa.

⁷ En ki'ënaa, ñu hayyii na dara ga ëldúna, ee ña ñu soofandii na dara.

⁸ Kon binaa ñu laak ñamah, ñu laak iñaa ñu ekkanaa, ñu jomin kidooylukoh iñaa.

⁹ Wayee buwii waa' kilaak alal wiyewinda, Seytaani ñu'kinba, ña ñagukin ga kiwaa' kilaak iñcaa leehoo, caa newan gaba. Iñcaama laakoo haf ee ca joffii. Cëri yahi ño', ca ëewdohiri ga kisañku'.

10 En ki'ena, kiwaa' hēelís kihēpí' kērí lími enaama yibóní' yaa en béeβ. Bíinoo waaru kilaak hēelís hen bi tah ba gēmíssi, ee keeñcaagaβa gúri ga ndaga sooli cihēpí'.

Iñcii Pool mēeñjoh kidíŋkaan Tímotéeda

11 Kon fu nak, fu Tímotée, fu yii fu en bo'-Kooħda, núpaa iñcaama. Heelaa ki'en bo' yijúwí' ga fíkíi Kooħ. Taabukaa iñaa ya nakoh, dēkaa ga kigēm gari, waaraa mooroomfu. Tookaa kimúuñ ee fu yewin jam na béeβ.

12 Lebiroħaa lebirii wijófi'wii ngēmii meek-isohda, abaa kipeskii leehoo taa' Kooħ bayohħaa kilaas gakaħa. Ngēmaama wērí fu seedi'ee ga fíkíi βiβo' βiyewin.

13 Fodaama, ga fíkíi Kooħ yii on iñaa en tóoh kipesħa, na ga fíkíi Yéesu Kiristaa yii ga fíkíi gúwernēe' Poos-Pílaat, seedi''a seedi wimórí'ħa, mi ebillaa iñii yii:

14 taabukaa iñaa mi wo'eeraaħa, kaa líiβ ga dara yibóní' ee ken hanat kilaak dara iñaa ya síkohandaa, bi ga daa Yéesu Kiristaa Ha'mudiigaruu feeñukan ga ndamaagari.

15 Feeñukaama, Kooħ haywa kitum ga waħtaa ya amdħ. Kooħ ya hañci, yērí mín ga tóoh, yērí onohi jam, yērí en Buurii buu'cii, yērí en Ha'mudii ha'muncii.

16 Ya hañci doŋ, yērí kaananndii, ya dēk ga lee'laat waa ken mínoo kideey. Ken mosoori kitík has ee ken mínoori kihot. Yērí laak ndam, ee yērí mín bi taa'; aameen.

17 Ha'-alalcii ga ēldúnaħa, dígalaaba, ba watuk kibēwí' haħba. Fu wo'ħa ba hanat kilík

yaakaa'ba ga alalaa wóo'tii. Ba namat kitík yaakaa'ba ga Kooh yii oniruu iñaa en tooh bi dooy ee dū neblukigaḁa.

¹⁸ Dígalaaba kitum iñaa jofin, ba en buwaa yewindin tumeen cijófi', ba took ki'onoh, ba took kiwaroh na buwaa laakooda.

¹⁹ Fodaama, ba hay hafba kinégírohi alal wijófi', wiwóori', waa aaw fayuu', en danaa ba mín kilaak kipeskaa kukayohkaa.

²⁰ Kon, Tímotée, abaa iñum Kooh dínkaanndaada dijófi', fu watuk ki'aas ga wo'eencaa laakoo haf ee ca taammii na ngēmii. Watukaa ban ki'aas ga iñcum buwum toon ki'ínoh jégírohi ga Waasiida ee ca enndii kayohḁa.

²¹ Laakin nak buwaa taabuk iñcuma jégírohuda, kéri tah ba deegin ngēmii.

Mi yii kím Kooh ya barkeellúu.

**Hewhewii winéwí'wii Kooh Kifiliimunkii
ki'askii**

**Noon: Hewhewii winéwí'wii Kooh Kifiliimunkii
ki'askii New Testament**

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Noon)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

7c1cfb93-c4c9-5127-ac22-ecb23adca870